

účelné, kupuje-li řezník dobytče chovné za účelem záměny za dobytče, které se dá ihned anebo po žíru upotřebiti jako dobytče jatečné. Nedo- statek chovných dobytčat a vysoké ceny takového dobytka mohou býti příčinou, že zemědělec spíše, snad i za nižších cen prodá starší dobytče chovné na žír nebo na porážku, dostane-li výměnou dobytek mladší, k chovu vhodnější. Jest proto uvažovati o tom, byl-li udánlivý odběratel Č-a, řezník Š., co do přechodu dobytčete chovného mezičlánkem účelným či zbytečným. Dlužno dále přihlížeti k udání Č-a, že Ch. jsou od V. vzdá- leny asi 10 hodin, kdežto z L. jsou do V. jen tři až čtyři hodiny. Sluší proto uvažovati též o tom, zda 100 K, o které se zvýšila nákupní cena Š-a následkem činnosti obžalovaných, bylo zbytečným zvýšením kupní ceny či přiměřeno výlohám, nákladům a výdělkům, které by bylo jinak za cestu z L. do Ch. a za odvedení býčka z Ch. do L. přiznati samotnému Š-ovi. Dlužno konečně přihlížeti k udání Č-a, že Š. si přišel pro býčka do L. též den, ve který byl býček odveden z Ch. do L., což po případě poukazuje k tomu, že přechod předmětu potřeby, o který jde, ani časově prodloužen nebyl. Nálezací soud použil tudíž zákona nesprávně co do pojmu řetězového obchodu tím, že podřadil činnost obžalovaných této skut- kové podstatě z povšechného důvodu, že obžalovaní neměli živnostenského oprávnění k obchodování dobytkem a že býk měl býti P-ovou prodán přímo pěstiteli, k němuž se konečně dostal. Soud měl též zkoumati dále, zda činnost obžalovaných nemahrádila částečně činnost jiného řádného činitele a nezmenšila nákladů tohoto o částku, rovnající se součtu výdělku a výloh obžalovaných a konečně, zda nebyl řádným, pro zásobování oby- vatelstva účelným činitelem alespoň při přechodu třebas chovného do- bytčete odběratel Č-a Š. Pro doličený zmatek čís. 9 lit. a) § 281 tr. ř. bylo napadený rozsudek zrušiti, aniž bylo potřebí uvažovati o dalších důvo- dech zmatečností, ve stížnostech uplatňovaných. Poněvadž v rozsudku a v důvodech prvé stolice nejsou zjištěny ony skutečnosti, které při řád- ném použití zákona měly by býti základem rozhodnutí, nelze ve věci samé ještě rozhodnouti a nelze se obejiti bez nového hlavního přelíčení před nálezacím soudem. Za souhlasu generální prokuratury bylo proto dle § 5 zákona z 31. prosince 1877 č. 3 z roku 1878 zmatečným stížnostem vy- hověno a rozsudek zrušen již v zasedání neveřejném. Věc byla vrácena nálezacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí, při čemž soudu bude zejména uvažovati o tom, odebral-li obžalovaný Č. býčka jen pro Š-a či koupil-li ho již předem za účelem dalšího zcizení (se ziskem) a byl-li si obžalovaný B. vědom, za jakým účelem kupuje býčka Č., jemuž B. jako sprostředkovatel napomáhal.

Čís. 990.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Ustanovení § 11 čís. 4 lich. zák. a § 7 téhož zák. nelze použiti, byla-li cena, za niž zboží zcizeno, táž nebo dokonce nižší, než za jakou by je byl dal výrobce, obmeziv se na výrobní náklady a mírný zisk.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1922, Kr I 905/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního jakožto nalézacího lichevního soudu v Praze ze dne 15. května 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a m., a přečinem dle § 7 čís. 3 téhož zákona, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zákon o válečné lichvě čelí vlivu mimořádných poměrů, válkou vyvolaných, na zásobování obyvatelstva předměty potřeby, a směřuje zejména k tomu, by zásobování obyvatelstva nebylo rušeno ani snahou výrobců a překupníků docílití co největšího, třebaš hospodářsky neodůvodněného zisku, ani nekalými rejdy, které — jsouce cizí řádnému, svého úkolu rychlého a levného zásobování spotřebitelstva dbalého obchodování — dávají těžiti osobám při řádném přechodu zboží z výroby do spotřeby naprosto zbytečným. Konečným účelem zákona o válečné lichvě je tudíž, aby zboží dostalo se bez zbytečného prodlužování přechodu do rukou spotřebitelů za ceny, jejichž výše je podmíněna výhradně poměry výroby a poměry řádného obchodu. Nepříčí se proto zákonu o válečné lichvě činnost určité osoby a nelze mluvit ani o zřejmé přemrštěnosti ceny dotyčnou osobou požadované, jestliže přes její zisk cena jí požadovaná zmíněné výše nepřekročuje, ani o zbytečném, s hlediska spotřebitelů neužitečném a škodlivém vsunutí se, jestliže zcizila zboží přímo spotřebiteli za ceny, které — třebaš nenakoupila — přece nejsou vyšší než cena, která by se byla utvořila při řádném přechodu zboží nezatíženého nadměrným ziskem výrobce. Ustanovení § 7, jakož i ustanovení § 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě nemá tudíž místa obzvláště tehdy, když cena, za niž zboží zcizeno, byla nižší, než za jakou by je byl dal výrobce, obmeziv se na výrobní náklady a mírný zisk. Rozpětí, které je v takových případech mezi nabývacími náklady pachatelovými a jeho cenou prodejní, není výsledkem zjevů hospodářského života, jejíž působivosti zákon čelí, nýbrž jest výsledkem toho, že ona osoba opatřila si zboží pod pravou cenou, na jejíž zachování jest ochrana spotřebitelstva omezena, namnoze že si ji opatřil a bez úplaty, nebo za úplatu nepřiměřeně nízkou trestným činem na výrobcí, neb jiném držiteli zboží spáchaným nebo účastněním se na takovém činu. Právem vytýká proto stížnost obžalovaného z důvodu čís. 9 lit. a) § 281 tr. ř. rozsudku, že nepřihlíží k znalecovu posudku, ač z něho vyplývá, že stěžovatel prodal pod tržními, správně všeobecnými cenami. Výše běžných, obvyklých, tržních cen byla by ovšem sama o sobě bezvýznamnou, ježto na ni často působí též složky, zákonem stíhané, zejména snaha nedostatečné nabídky, aby docílila na zcela neukojitelné poptávce i cen nepřiměřených a nadměrného zisku. Než znalec nemluví o takových cenách, nýbrž o cenách, které byly dodržovány všemi ocelárnami republiky. V prodejních cenách výrobků sluší však spatřovati výraz skutečné, pokud se týče hospodářsky odůvodněné ceny, není-li tu poukazů, že výrobce v nich uplatňuje nadměrný zisk. Za tohoto předpokladu a za dalšího předpokladu, že ceny znalcem uvedené za rychloskružnou ocel vztahují se ke druhům ocele, stěžovatelem prodaným, byly by ceny, za které stěžovatel dle zjištění své stolice koupil a prodal, nižší

než ceny hospodářsky odůvodněné, za které ocel se měla dostat spotřebitelům. K tomu, že stěžovatel koupil a prodal pod pravou, skutečnou cenou, poukazuje ostatně též okolnost, že šlo při oceli, jež byla předmětem stěžovatelova obchodování, o ocel, výrobci Poldina Huť v Kladně ukradenou. I závěr nalézacího soudu, že stěžovatel byl překupníkem, oddalujícím zboží od spotřeby, není skutkovými zjištěními nalézacího soudu opodstatněn. Stěžovatel prodal ocel firmě L. a není zjištěno, zda tato firma koupila ocel za účelem spracování ve své továrně, či za účelem dalšího zcizení ve stavu nezpracovaném. Nalézací soud použil tedy zákona nesprávně jednak co do pojmu zřejmé přemrštěnosti ceny, vycházející při posouzení cen stěžovatelem požadovaných výhradně z jeho nabývacích nákladů, jednak co do pojmu řetězového obchodu, neuvažuje o tom, zda závěru o neužitečnosti a zbytečnosti vsunutí se stěžovatelova nebrání výše prodejní ceny stěžovatelovy a odvozuje výrok, že stěžovatel zboží od spotřeby oddaloval, t. j. přechod rozmnožoval, ze skutkových předpokladů nedostatečných.

Čís. 991.

Pokud přísluší železničnímu zaměstnanci drahotní příspěvek pro dítě, jež jest již ve službě mimo domov.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1922, Kr II 665/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského jakožto nalézacího soudu v Opavě ze dne 3. srpna 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu dle §§ 197 a 200 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu nalézacímu, by o ní znovu jednal a ji rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud vychází z předpokladu, že obžalovaný neměl nároku na drahotní příspěvek pro svou dceru a že tuto bylo pokládati za zaopatřenou již proto, že v době, o níž jde, byla ve stálém služebním poměru u rolníka Emila B-a. Tomuto mínění nelze přisvědčiti. Podle služebního rozkazu ze dne 4. ledna 1921, čís. 015, přiloženého ke spisům, povolují se železničním zřízcům drahotní přídávky pro vlastní děti, pokud příjem z jejich výdělečné činnosti se nerovná přibližně aspoň polovici příjmů, které by tyto osoby vzhledem k svému stáří, vzdělání a jiné případné kvalifikaci měly jako zaměstnanci čsl. státních drah. Aby mohlo býti posouzeno, zda dítěti železničního zaměstnance přísluší drahotní přídavek, musí tedy býti zjištěno, kolik činí jeho úhrnný výdělek na hotovosti a v naturáliích a jaké příjmy by mělo vzhledem ke svému stáří, vzdělání a jiné případné kvalifikaci jako zaměstnanec státních drah. Názor ředitelství státních drah, že děti, sloužící mimo dům otcovský, mající stravu, byt a plat, jest považovati za zaopatřeny a že takové děti nemají nároku na drahotní přídavek, není pro nalézací soud závazným, poněvadž trestní soudce posuzuje samostatně i předchozí otázky administrativně-právní. Jelikož zmíněné rozhodující skutečnosti v tomto případě pro dobu, o kterou jde, nebyly zjištěny, bylo podle § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. z. z roku 1878 napadený